

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. március 3.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0331(COD)

14308/20
ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412

TERVEZET – A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács első olvasatbeli álláspontja az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni fellépésről szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

– Tervezet – A Tanács Indokolása

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2018. szeptember 12-én benyújtotta a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az online terrorista tartalom terjesztésének megelőzéséről szóló, fent említett rendeletjavaslatot¹. A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke [Jogsabályok közelítése], és a javaslat a rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozik.
2. A Tanács a 2018. október 24-én kelt levelében konzultált az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal (EGSZB), amely a decemberi plenáris ülésén, 2018. december 12-én nyilvánított véleményt a javaslatról².
3. A Tanács 2018. december 6-án általános megközelítést³ fogadott el a rendeletjavaslatról: ez a dokumentum képezte a rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalásokra vonatkozó megbízatást.
4. 2019. február 12-én az európai adatvédelmi biztos „hivatalos észrevételeket” küldött az Európai Parlamentnek, a Bizottságnak és a Tanácsnak a rendelettervezettel kapcsolatban⁴. Ugyanezen a napon az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége az Európai Parlament 2019. február 6-i kérését követően véleményt nyilvánított a javaslatról⁵.
5. Az Európai Parlament 2019. április 17-én – 308 támogató és 204 ellenszavazattal, 70 tartózkodás mellett – elfogadta a Bizottság javaslatáról első olvasatban kialakított álláspontját⁶, mely 155 módosítást tartalmaz a bizottsági javaslatra vonatkozóan.

¹ 12129/18 + ADD 1–3.

² HL C 110., 2019.3.22., 67. o. (15729/19).

³ 15336/18.

⁴ Ref. 2018-0822 D2545 (WK 9232/2019).

⁵ Az FRA véleménye – 2/2019 (WK 9235/2019).

⁶ Lásd a 8663/19 dokumentumot (a GIP2 [Intézményközi kapcsolatok] tájékoztató feljegyzése a COREPER-nek, amely ismerteti az Európai Parlament első olvasatának eredményeit); a Parlament megbízatását a 2019. október 10–11-i plenáris ülés is megerősítette.

6. A Tanács és az Európai Parlament 2019 októberében tárgyalásokat kezdett annak érdekében, hogy korai második olvasatbeli megállapodás szülessen. A tárgyalások 2020. december 10-én sikeresen lezárultak, amikor is az Európai Parlament és a Tanács ideiglenes megállapodásra jutott a kompromisszumos szövegről.
7. A COREPER (II. rész) 2020. december 16-án elemezte és ideiglenesen megerősítette a végleges kompromisszumos szöveget, tekintettel az Európai Parlamenttel elért megállapodásra⁷.
8. Az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága (LIBE) 2021. január 11-én jóváhagyta a kompromisszumot. A LIBE Bizottság elnöke január 13-án levélben tájékoztatta a COREPER (II. rész) elnökét arról, hogy ha a Tanács hivatalosan is továbbítja az Európai Parlament részére az álláspontját abban a formában, ahogyan az az említett levél mellékletében szerepel, ajánlani fogja a plenáris ülésnek, hogy az Európai Parlament – a jogász-nyelvész szakértők általi ellenőrzést követően – a második olvasat során módosítás nélkül fogadja el a Tanács álláspontját⁸.

⁷ 12906/20.

⁸ 5634/21.

II. CÉL

9. A rendelet egyértelmű jogi keretet határoz meg, amely tartalmazza a tagállamok és a tárhelyszolgáltatók feladatait annak érdekében, hogy kezelni lehessen a tárhelyszolgáltatásokkal az online terrorista tartalmak terjesztése céljából történő visszaélést, garantálva a digitális egységes piac zavartalan működését, ugyanakkor biztosítva az online környezetben a bizalmat és a biztonságot. A rendelet célja annak tisztázása is, hogy milyen felelőssége van a tárhelyszolgáltatóknak a szolgáltatásaik biztonságának garantálásával, valamint az online terrorista tartalmakkal szembeni gyors és hatékony fellépéssel, azok azonosításával, eltávolításával vagy hozzáférhetetlenné tételével kapcsolatban. Új és hatékony operatív eszközt hoz létre a terrorista tartalmak eltávolítására azáltal, hogy lehetővé teszi határokon átnyúló hatályú eltávolítási végzések kibocsátását. A rendelet másik célja olyan biztosítékok fenntartása, amelyek garantálják az alapvető jogok védelmét, beleértve a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát a nyitott és demokratikus társadalomban, valamint a vállalkozás szabadságát is. A rendelet előírja, hogy a terrorista tartalmakat az eltávolítási végzés kézhezvételétől számított legfeljebb egy órán belül el kell távolítani, és meghatározza az online platformok felelősségét az ilyen tartalmak eltávolításának biztosítása terén. A hatékony jogorvoslathoz való jog által biztosított bírósági jogorvoslati lehetőségek mellett a rendelet számos biztosítékot és panasztételi mechanizmust vezet be.
10. Az egyes tagállamok illetékes hatósága(i) eltávolítási végzést bocsáthat(nak) ki az EU-n belül szolgáltatásokat nyújtó bármely tárhelyszolgáltató számára. A szolgáltató székhelye szerinti tagállam illetékes hatósága(i) jogosult(ak) – a tárhely- vagy tartalomszolgáltatók indokolással ellátott kérelme alapján pedig köteles(ek) – megvizsgálni az eltávolítási végzést, ha úgy ítéli(k) meg, hogy az eltávolítási végzés súlyosan vagy nyilvánvalóan sérti magát a rendeletet, vagy sérti az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített alapvető jogokat. A tagállamoknak el kell fogadniuk a kötelezettségek megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, figyelembe véve többek között a jogsértés jellegét és az érintett cég méretét.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

11. Az Európai Parlament és a Tanács tárgyalásokat folytatott azzal a céllal, hogy a második olvasatban olyan megállapodás születhessen a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja alapján, amelyet a Parlament módosítások nélkül jóvá tudna hagyni. Az online terrorista tartalom terjesztésének megelőzéséről szóló rendeletre vonatkozó, első olvasatban elfogadott tanácsi álláspont szövege maradéktalanul tükrözi a két társjogalkotó által, az Európai Bizottság közreműködésével kialakított kompromisszumot.

A FŐBB KÉRDÉSEK ÖSSZEFOGLALÁSA

12. Az Európai Parlament kérésére a rendelet címe az alábbira változott: „Rendelet az online terrorista tartalom terjesztésével szembeni [...] fellépésről”.
13. A „terrorista tartalom” fogalommeghatározása összhangban áll a vonatkozó bűncselekményeknek a terrorizmus elleni küzdelemről szóló irányelv⁹ szerinti meghatározásaival. A hatályt illetően a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja a nyilvánosan terjesztett, azaz potenciálisan korlátlan számú személy számára elérhetővé tett anyagokra terjed ki. Az oktatási, újságírói, művészeti vagy kutatási célból, illetve a terrorizmus megelőzését vagy az ellene való küzdelmet szolgáló ismeretterjesztés céljából terjesztett anyagok nem tekinthetők terrorista tartalomnak. Idetartoznak az érzékeny politikai kérdésekről folytatott nyilvános viták során kifejtett polemikus vagy vitatható álláspontokat kifejező tartalmak is. A terjesztés valódi célját értékelés keretében kell megállapítani. Az is egyértelműsítésre került, hogy a rendelet nem módosítja az EUSZ 6. cikkében említett jogok, szabadságok és elvek tiszteletben tartásának kötelezettségét, és a szólásszabadságra és a tájékozódás szabadságára – ideértve a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét – vonatkozó alapelvek sérelme nélkül alkalmazandó.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/541 irányelve (2017. március 15.) a terrorizmus elleni küzdelemről, a 2002/475/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról, valamint a 2005/671/IB tanácsi határozat módosításáról (HL L 88., 2017.3.31., 6. o.).

14. A tárhelyszolgáltatóknak megfelelő, észszerű és arányos intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy hatékonyan kezeljék a szolgáltatásaikkal online terrorista tartalmak terjesztése céljából történő visszaéléseket. Amennyiben a tárhelyszolgáltatók terrorista tartalmaknak vannak kitéve, konkrét intézkedéseket kell hozniuk abból a célból, hogy megvédjék szolgáltatásaikat az ilyen tartalmak terjesztésével szemben. Az elfogadott szöveg három cikket – a 3. cikket (Gondossági kötelezettség), a 6. cikket (Proaktív intézkedések) és a 9. cikket (A proaktív intézkedések alkalmazására vonatkozó biztosítékok) – von össze egyetlen cikkbe, amely a „Konkrét intézkedések” címet viseli. Az említett intézkedések megválasztása az egyes tárhelyszolgáltatók feladata. A Tanács első olvasatbeli álláspontja egyértelművé teszi, hogy a tárhelyszolgáltató különböző intézkedéseket, köztük automatizált intézkedéseket alkalmazhat a terrorista tartalmak terjesztésének megakadályozására, amelyek a tárhelyszolgáltató képességeihez és az általa kínált szolgáltatások jellegéhez igazíthatók. Amennyiben az illetékes hatóság úgy ítéli meg, hogy a bevezetett konkrét intézkedések nem kezelik a kockázatokat kellő mértékben, további megfelelő, hatékony és arányos konkrét intézkedések elfogadását írhatja elő. Az ilyen további konkrét intézkedések végrehajtásának követelménye azonban nem eredményezheti a 2000/31/EK irányelv¹⁰ 15. cikkének (1) bekezdése szerinti nyomonkövetési vagy a tények kivizsgálására vonatkozó általános kötelezettség, sem pedig az automatizált eszközök használatára vonatkozó kötelezettség előírását. Az átláthatóság biztosítása érdekében a tárhelyszolgáltatóknak éves átláthatósági jelentést kell majd közzétenniük a terrorista tartalmak terjesztése ellen hozott intézkedésekről.
15. A vizsgálati eljárás bevezetésével a rendelet megerősíti a fogadó tagállam szerepét a határokon átnyúló hatályú eltávolítási végzések tekintetében: azon tagállam illetékes hatósága, amelyben a tárhelyszolgáltató székhelye vagy jogi képviselője található, saját kezdeményezésre megvizsgálhatja a valamely másik tagállam illetékes hatóságai által kibocsátott eltávolítási végzést annak megállapítása céljából, hogy az súlyosan vagy nyilvánvalóan sérti-e magát a rendeletet vagy az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített alapvető jogokat. A tárhely- vagy tartalomszolgáltató indokolással ellátott kérelmére a fogadó tagállam köteles megvizsgálni, hogy a szóban forgó jogsértés fennáll-e.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) (HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).

16. A kellően indokolt sürgős esetek kivételével azokat a tárhelyszolgáltatókat, amelyek részére a szóban forgó hatóság korábban nem bocsátott ki eltávolítási végzést, az eltávolítási végzés kibocsátása előtt legalább 12 órával tájékoztatni kell többek között az alkalmazandó eljárásokról és határidőkről, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) terheinek enyhítése céljából.
17. A bejelentésekről szóló cikk – amely egy olyan mechanizmusról rendelkezik, amely figyelmezteti a tárhelyszolgáltatókat a terrorista tartalmakra annak érdekében, hogy önkéntesen mérlegelhessék az említett tartalmak összeegyeztethetőségét a szerződési feltételeikkel – törlésre került, de egy preambulumbekkezdés egyértelművé teszi, hogy a tagállamok és az Europol továbbra is élhetnek a bejelentés lehetőségével.
18. Az eltávolítási végzések vagy konkrét intézkedések eredményeként eltávolított vagy hozzáférhetetlenné tett terrorista tartalmakat az eltávolítástól vagy hozzáférhetetlenné tételtől számított hat hónapig meg kell őrizni, amely időtartam meghosszabbítható akkor és addig, ha és ameddig egy esetleges felülvizsgálat céljából szükséges.
19. A tagállamok megállapítják az e rendelet tárhelyszolgáltatók általi megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat. A szankciók különböző formákat ölthetnek, ideértve a kisebb jogsértések esetén a hivatalos figyelmeztetéseket, vagy a súlyosabb jogsértésekkel kapcsolatos pénzügyi szankciókat. A Tanács az első olvasatbeli álláspontjában meghatározza a szankcióval sújtható jogsértések körét, valamint azokat a körülményeket, amelyek relevánsak az ilyen szankciók típusának és mértékének megállapításakor. A tárhelyszolgáltatók világpiaci forgalmuk 4 %-áig terjedő szankciókkal sújthatók, ha rendszeresen vagy tartósan nem tartják be a terrorista tartalmak egy órán belüli eltávolítására vagy hozzáférhetetlenné tételére vonatkozó szabályt.

IV. ÖSSZEGZÉS

20. A Tanács álláspontja maradéktalanul tükrözi az Európai Parlament és a Tanács közötti tárgyalások során, a Bizottság közreműködésével kialakított kompromisszumot. Ezt a kompromisszumot megerősíti az a 2021. január 13-án kelt levél, amelyet az Európai Parlament LIBE bizottságának elnöke küldött a COREPER (II. rész) elnökének.